

Vilhelm pyyhki hikeä otsaltaan. Hän pinnisti ja ponnisti voimainsa takaa ja sai lopulta valtavan rautaharkon nousemaan maasta. Hänen kasvonsa olivat vääristyneet irveeseen. Lopulta mies sai selkänsä suoristettua. Vapisevin käsin hän kuljetti harkon vajasta sepän pajalle. Seppä takoi tällä hetkellä uusia hevosenkenkiä maanviljelijä Hubertin ontuvalle hevoselle. Vilhelmin työ oli järjestellä paikkoja, vastaanottaa tilauksia silloin kuin seppä itse ei ollut paikalla ja noutaa raaka-aineita vajasta. Työ oli väsyttävää, vaikkei kovin vaativaa. Vaikka oli vasta aamupäivä, Vilhelm oli jo aivan kuutti. Hän olisi tehnyt mieluummin mitä tahansa muuta työtä, jos sellaisia olisi ollut tarjolla. Tai mieluiten hän olisi istunut kotona murehtimassa kadonnutta vaimoaan. Elämässä ei tuntunut olevan suuntaa tai tarkoitusta ilman Annia, metsän hentoa keijukaista, kuten Vilhelm oli häntä kutsunut. Mutta koska Ava ei tulisi toimeen ilman ruokaa, ja ruokaa täytyi ostaa rahalla, raatoi Vilhelm pajalla päivät pitkät. Ei palkka kummoinen ollut, hopeakolikko kouraan kerran viikossa, mutta kyllä sillä itsensä ja perheensä elätti. Vilhelm istahti harkkopinon päälle vetämään henkeä. Kadulta kuului iloinen melske, välistä rattaiden kolinaa. Pajassa oli hiostavan kuuma: tulipesässä paloi tuli läpi vuorokauden. Silloin tällöin täytyi tulelle puhalttaa palkeilla puhtia. Sekin kuului Vilhelmin sekalaiseen toimenkuvaan. Vilhelm venytteli harteitaan. Niitä särki. Hän kuunteli pajan hiljaisuutta, tulen rätinää ja kadun hälinää. Ainutkaan ajatus ei hetkeen liikahtanut hänen mielessään. Kiviseinillä riippui erilaisia pihtejä, vasaroita ja moukareita. Virheelliset metallinkappaleet heivattiin suureen tynnyriin pajan perällä. Lattian oljet olisi pitänyt vaihtaa jo aikaa sitten, mutta eihän Vilhelm ollut muistanut. Mies antoi katseensa vaeltaa avarassa pajassa ja sen kattoparrujen moninaisissa syissä. Omin käsin oli seppä pajansa muurannut. Sen saattoi kyllä uskoa, kun näki hänen valtavan lihaksikkaan hahmonsä. Vilhelm Martinpojan talon oli puolestaan rakentanut hänen kauan sitten edesmennyt isänsä. Poika oli samaa maata kuin isä, juro ja erakkoluontoinen. Talo oli rakennettu alun perin heikkolaatuisesta puuaineksesta. Sitä oli vuosikymmenten aikana korjailtu ja paikkailtu, mutta oli se silti parhaat päivänsä nähnyt. Onpahan kuitenkin katto pään päällä, Vilhelm ajatteli. Vilhelmin ajatukset keskeytyivät, kun seppä rymisteli sisään pajan sivuovesta, joka johti hänen kiviseen kotitaloonsa. Järkälemäinen, karvainen mies virnisteli virheettömällä hammasrivistöllään nurkassa kyyhöttävälle Vilhelmille. Seppä pyyhkäisi kämmenensä nahkaesiliinaansa. Hänellä oli uutisia. "Vilhelm, Ville, vanha jörö!" seppä hihkaisi hyvin epämiehekkäästi ja epäuskottavan riemukkaasti. "Nyt saat säkin vähän piristystä tähän harmaaseen arkeen!" Harmaatahan se onkin, täällä kun joudun päiväni kykkimään, oli Vilhelm vähällä sanoa, mutta nielaisi sanansa viime tipassa. Seppä olisi vain närkästynyt. Vilhelm ei tohtinut tahrita hänen intoaan, murahti vain ja heitti syrjäisen silmäyksen seppään. "Meinaan, on nääs tullut uutisia. Tuolta vähän kauempaa", seppä sanoi ja röyhisti karvaista rintaansa. Hän odotti, että virke tekisi Vilhelmiin jonkinlaisen vaikutuksen, mutta joutui pettymään, Ville kun vain yhä jörötti pukahtamatta paikoillaan. Seppä, Mathias nimeltään, saapasteli velton Villen eteen. Hetken aikaa Mathias näytti siltä kuin olisi ollut aikeissa sanoa jotain muuta. Hän näytti muuttavan mielensä ja taiteili taas kasvoilleen riemukkaan virneen. Vilhelm ei huomannut mitään, koska tuijotti vastapäistä seinää. "Hei, halloo! Prinsessa Armida on tänään päivälleen kahdeksankesäinen! Valtakunnallinen juhlapäivä! Ei työtä tiedossa lainkaan, mulle ainakaan!" Vilhelm ryhdistäytyi. Hän oli kuullut vain sanat "ei työtä tiedossa lainkaan". Sehän merkitsi, ettei hän saisi hopeakolikkoaan tästä viikosta – eikä hän joutuisi enää pidempään homehtumaan näissä nurkissa. Hän voisi saman tien käydä naukkaamassa hiukan ystävällisen Hubertin viiniä. Jotain lohtua nyt tähän ikuiseen murheeseen, Vilhelm ajatteli, vaikka tiesi vallan hyvin, ettei viinituopillinen toisi kadonnutta ja varmasti kuollutta Annia takaisin manan mailta. Mathias ja Vilhelm hyvästelivät toisensa. Seppä suuntasi jakamaan ilosanomaa vapaapäivästä kaikkiin

mahdollisiin ilmansuuntiin, Vilhelm raahusti kohti Hubertin tilaa Hopeametsän kylän laitamilla. Oli siitä jokunen kuunkierto, kun hän oli viimeksi käynyt morjestamassa vanhaa kunnon Hubertia. Antoihan Hubert sentään hänen nostaa mailtaan nauriita muutamaa lanttia vastaan. Siinä on meillä miehen mallia, Vilhelm tuumasi. Ava pääsi polun päähän. Metsä oli tihentynyt roimasti. Kaikkialla Avan ympärillä kohosivat ryhdikkäät, runsaslehväiset lehtipuut, olipa joukossa muutama eksyneen oloinen kuusikin. Polku oli ollut alkuun hyvin helposti seurattavissa ja kuljettavissa, mutta pidemmälle ehdittyään oli Ava joutunut sivaltamaan puumiekalla heinikkoa ja oksia pois tieltään. Hän oli pysähtynyt vain kerran hörppäämään leilistä vettä. Kun metsä kävi hämäämmäksi, Ava heitti hupun pois päästä. Siinä se oli, valtava, sileä harmaa kivi, jota edemmäs ei ollut lupa kulkea. Kivi, jonka juurelle olivat äidin ja ketun jäljet päättäneet. Ava oli nähnyt kiven muutaman kerran aikaisemmin, kun hän ja isä olivat tulleet laskemaan luonnonkukkia kiven juurelle. Isälle kivi oli eräänlainen muistomerkki äidistä. Aivalle kivi oli kiehtova arvoitus, joka kutkutti mieltä. Kivessä oli jotain salaperäistä. Kuinka muuten äiti olisi kadonnut juuri sen kohdalla? Ava katseli lohkaretta hartaana. Kivi oli häntä liki kaksi kertaa korkeampi. Sen reunat olivat kuluneet sileiksi. Kivi näytti siltä kuin olisi seissyt tässä aikojen alusta saakka. Kukaties se olikin? Kiven vieressä seisoj vanha, kumara tammi, jonka laiskat oksat pyyhkivät kiveä kuin hyväillen. Hiljaisuus oli rikkumaton: linnut eivät visertäneet eikä oksakaan rasahtanut. Mutta heikko tuulenviri metsässä kävi. Se raikasti Avan kasvot ja tanssi oksankiemuroiden välissä. Hetken aikaa seistään Ava asteli hellästi juurakkojen yli aivan kiven juurelle. Kun hän katsoi ylöspäin, hän näki vain loputtoman korkean vihreän holvin. Sinistä taivasta ei erottunut pienintäkään pilkahdusta. Ava tunnusteli pehmeästi kiven virheettömän sileää pintaa. Hän tahtoi löytää halkeaman, sammalpaakun tai kolosen, mitä vain, mikä todistaisi kiven luonnollisuudesta. Kaikkiin sileisiin kiviin on koskenut joko vesi tai ihminen, eikä täällä ole kyllä ikinä ollut mitään järveä... Toisaalta ei kukaan ihminen pystyisi ikinä hiomaan näin sileää kiveä... Ava tunsii olevansa oikea tutkimusmatkailija, tuleva ritari. Hän paneutui työhönsä huolella, kiersi kiven monta kertaa, sormeili eri kohtia kuin salaovea etsien. Täällä ei kukaan ollut häiritsemässä hänen leikkiään tai sanomassa, ettei hänestä koskaan voisi tulla oikeaa ritaria. Hän sai rauhassa kuvitella, että kivi oli oikeasti ilkiöiden kohtaamispaikka, ja että hän vaani heitä kiven langettaman varjon kätköissä. Urhea ritari Ava on lähetetty suorittamaan tehtävää. Hän tietää, että tämä kivi on salainen kohtaamispaikka. Milloin tahansa rosmot ilmaantuvat paikalle, ja ritari saa kunnian heidän päihittämisestään. Pystyn siihen. On Hubert opettanut minut miekkailemaan. Olen myös harjoitellut salaa... Varokaatte, oi kurjat katalukset! Pian päättyy ryöväysretkenne ja teitä vartoo vankityrmä! Leikki katkesi kuin seinään. Ava jähmettyi liikkumattomaksi ja puristi puumiekkaa oikeassa kädessään. Hän oli kuulevinaan ääntä. Inhimillisen äänen. Sydän löi tuhatta ja sataa, melkein pomppasi kurkkuun. Kukaan muu ei ollut tietoinen kivistä. Täälläpäin eivät liikkuneet muut kuin Vilhelm Martinpoika ja Ava Villentytär. Kun ääntä ei kuulunut, Ava rentoutui ja jatkoi leikkiään. Mutta pian ääni kuului uudelleen, kovempaa. Joku oli hyvin tuskissaan. Ava pelkäsi. Hän yritti niellä pelkonsa, muttei voinut sille mitään. Entä, jos tuolla pensaikossa makasi joku pahasti haavoittunut vakooja? Tekisikö se pahaa hänelle? Ava tunsii itsensä uhatuksi. Hän astui kiven takaa esiin puumiekka ojossa, jalat loukkua lyöden. Ääni katkesi välillä ja jatkui taas. Se tuntui kuuluvan jostain Kielletyn rajan takaa. Kohta se vakooja tulee. Minä taistelen kuolemaan asti, Ava ajatteli epätoivoissaan. Ääni vaikeri. Se heikkeni hetki hetkeltä. Vaistomaisesti Ava lähti hiippailemaan sitä kohti. Ääni johti hänet pienen puron yli aukealle, jonka keskellä vapisi valkoinen hahmo. Niin puhtaan lumenvalkoinen, että sen pinnasta taittuva valo oli häikäistä silmät, vaikka metsässä oli hämää. Ava siristeli silmiään. Hahmo oli hyvin siro. "Auta minua",

joutsen sanoi. Sillä joutsen se oli, ja sen kaulasta valui tummaa verta sen untuvaiselle rinnalle.